

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Nordland – endring av rovvilt forskriften

Fylkesmannen viser til brev av 03.01.2012 fra Miljøverndepartementet med høring av forslag til endringer i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften).

Bestandsmål for bjørn

Det fremgår av rovviltforliket pkt. 2.1.3 og 3.1 at bestandsmålet for bjørn skal settes til 13 årlige ynglinger. Det nasjonale bestandsmålet skal altså reduseres med to ynglinger. Det høres nå på forslag til hvilke rovviltregioner som skal få endret bestandsmål for bjørn. Departementet foreslår at bestandsmålet skal reduseres med en yngling i region 7 (Nordland) og en yngling i region 8 (Troms og Finmark). I sin vurdering legger departementet vesentlig vekt på hvor lang tid det er beregnet til oppnåelse av de regionale bestandsmålene. På bakgrunn av bjørnens spredningsbiologi, der økningen i binneutbredelsen skjer langsomt og er nært knyttet til utbredelsen i våre naboland, vil det ta relativt lang tid å nå det nasjonale bestandsmålet i Norge. En reduksjon av bestandsmålet i region 7 og 8 vil sannsynligvis føre til en raskere oppnåelse av det nasjonale bestandsmålet for bjørn.

Departementet viser til at arealbehovet for å oppnå bestandsmålene innenfor hver region utgjør en svært liten del av regionens totale areal. Arealbehov og arealbegrensninger er derfor ikke noe som departementet legger vekt på i den nye fordelingen av bestandsmålet for bjørn.

Departementet konstaterer videre at skadene på beitedyr forvoldt av bjørn varierer mye, både mellom år og områder, og at tapene primært er knyttet til sau. Det er påvist og erstattet et langt større antall sau som drept av bjørn i forvaltningsregion 5 og 6 enn i region 7 og 8, men departementet vurderer at effekten av å redusere bestandsmålet i region 5 og 6 er svært usikker. Departementet finner derfor ikke grunn til å gi skadeomfanget avgjørende betydning i denne saken. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet, og departementet legger derfor i

denne sammenheng liten vekt på de skader som er påvist og erstattet innenfor regionenes prioriterte yngleområder for bjørn.

Fylkesmannens vurdering

Nordland fylke er langt og smalt, med en lang grense mot Sverige. Store deler av fylket utgjør viktige beiteområder for sau og tamrein, og det er svært utfordrende å finne gode måter å differensiere mellom arealer for beitedyr og arealer for rovvilt.

Resultater fra DNA-analyser i perioden 2006-2011 viser at det i all hovedsak er hannbjørner som vandrer inn i fylket. Dette må forventes å være tilfelle også de kommende årene. Kunnskap om bjørnens spredningsbiologi tilsier at binneutbredelsen i Nordland vil skje langsomt, og vi er per i dag svært langt fra å oppnå fastsatt bestandsmål.

Rovviltnemnda har gjennom forvaltningsplanen lagt opp til at bestandsmålet for bjørn skal nås utenfor de viktigste beiteområdene for sau og rein. Det må imidlertid likevel forventes at innvandring av bjørn i stor grad vil berøre prioriterte beiteområder for sau på Indre Helgeland, samt muligens også i Indre Salten, da dette er egnede habitater for bjørn som ligger i tilknytning til binneområder i Sverige og Nord-Trøndelag.

Tapene av sau til bjørn i Nordland forårsakes primært av streifende hannbjørner, og tapene varierer mellom områder og mellom år. De største tapene skjer på Indre Helgeland, hvor bjørn enkelte år forårsaker store tap i sauenæringa. Selv om det brukes betydelige FKT-midler for å forebygge tap av sau til bjørn, har dette så langt ikke i tilstrekkelig grad bidratt til reduksjon i tapene. Per i dag er tapsomfanget av rein til bjørn begrenset. Vi vil imidlertid påpeke at nye studier gjennomført av Det Skandinaviske Bjørneprosjektet i samarbeid med svenske samebyer, viser at særlig binner uten unger og binner med fjorårsunger kan forårsake betydelige tap av reinkalv på våren. Dette forholdet bør tas med i departementets vurderinger.

Fylkesmannen støtter departementet forslag om å redusere bestandsmålet for bjørn i Nordland. Vi er enige i at det er riktig å vektlegge hvor lang tid det er beregnet til oppnåelse av de regionale bestandsmålene. Fylkesmannen vil også påpeke at kunnskap om forekomsten av bjørn i Nordland og kunnskap om bjørnens spredningsbiologi tilsier at innvandring av bjørn i stor grad må forventes å skje i områder med viktige beiteinteresser for sau, det vil si i områder hvor det må forventes økte konflikter mellom beitebruk og forekomsten av bjørn.

Forvaltningsmyndighet for bjørn

Miljøverndepartementet foreslår en endring i rovviltforskriften § 7 første ledd som omhandler nemndenes myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling. Gjeldende rett er at rovviltnemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt når bestanden av den enkelte art ligger på/over de fastsatte bestandsmålene for regionen. Departementet foreslår at rovviltnemndene skal få forvaltningsmyndighet for bjørn når antall ynglinger på nasjonalt nivå blir 10 eller mer selv om bestandsmålet for bjørn ikke er nådd i vedkommende forvaltningsregion. Videre foreslår departementet en bestemmelse om at

Miljøverndepartementet kan beslutte unntak fra dette dersom det foreligger særskilte grunner. Fylkesmannen konstaterer at endringsforslaget er en oppfølging av rovviltforliket pkt. 2.1.3, og har ingen merknader til dette.

Med hilsen

Hill Marta Solberg

Roar Høgsæt
fylkesmiljøvernssjef